

המשרד להגנת הסביבה מסרב לאשר הגעת אניית האמוניה של חיפה כימיקלים

היועץ המשפטי לממשלה ביקש להימנע ממתן היתר רעלים שיאפשר את הגעת האוניה עד להכרעת בית המשפט העליון

מאת: **אורה קובן** 30.03.2017 20:58

השר להגנת הסביבה, זאב אלקין, לא נתן היתר לחיפה כימיקלים להבאת אוניית אמוניה חדשה לישראל. מלשכת השר נמסר כי "במשרד נעשתה בחינה של המשמעויות, ולא ניתן שום היתר. אנחנו פועלים לפי הנחיות של בית המשפט והיועץ המשפטי לממשלה". היום פנה היועץ המשפטי לממשלה, אביחי מנדלבליט, לאלקין וביקש ממנו להימנע מהוצאת היתר. לדבריו, בית המשפט העליון צפוי להכריע בנושא מחדש לאחר שעיריית חיפה הגישה בקשה לשינוי החלטת בית המשפט העליון אתמול. הדיון בבית המשפט צפוי להתקיים בתחילת השבוע.

החלטת בית המשפט העליון אתמול קבעה שיש לעכב את החלטת בית המשפט המחוזי בחיפה לרוקן סופית את המכל ולא להכניס אניות אמוניה חדשות לישראל. המשמעות היא פתיחת חלון הזדמנויות לחיפה כימיקלים לבצע מחטף ולהכניס אוניה לישראל, עד שבית המשפט ישנה אולי עמדתו בעקבות עתירת עיריית חיפה. אולם, כדי שמחטף כזה יצליח החברה צריכה לקבל היתר רעלים מהמשרד להגנת הסביבה. כל עוד אין לה היתר שכזה, היא לא יכולה לפרוק את האוניה, וספק אם יותר לה בכלל להתקרב לנמל, משיקולי ביטחון.

הסכנה באניית האמוניה נחשפה בדו"ח הפרופסורים לכימיה, שקבע כי פיגוע באוניה עלול לגרום נזק של חמש פצצות אטום. במערכת הביטחון מתייחסים ברצינות לסכנה מסוג זה. לכן, עמדת המדינה הרשמית היא כי השיקול הביטחוני עולה על השיקול הכלכלי של חיפה כימיקלים, או של חברות אחרות במשק. המשרד להגנת הסביבה הוא היחיד המחזיק בעמדה הפוכה, לפיה יש לתת למשר שלוש חודשים להיערך למציאת חלופות, ועד אז לאפשר הגעת אוניות לפי הצורך. משרד הכלכלה שתמך בכך בעבר, שינה עמדתו וכיום סבור, שהשיקול הביטחוני גובר על כל שיקול כלכלי.

עם זאת, נראה כי המשרד להגנת הסביבה התאים עצמו היום לעמדת הממשלה לאחר הפניה המפורשת ממנדלבליט, ויעכב את הוצאת ההיתר, אם בכלל, עד להכרעת בית המשפט בעתירת עיריית חיפה.

על רקע המאבקים בנושא האמוניה אמר השר להגנת הסביבה, זאב אלקין, כי "קודם כל, מי ששכח אותם זה בראש ובראשונה הנהלת המפעל שעשתה פה שגיאות קשות כבר לפני ארבע שנים החליטה הממשלה שהמיכל צריך לעבור ו"חיפה כימיקלים", הנהלת החברה יכלו יחד עם הנהלת כיל, שתי החברות הגדולות האלה שהן צרכניות אמוניה, יכלו ללכת להקים מפעל בדרום

"המדינה היתה מוכנה לסייע ביד נדיבה והם חשבו שמעולם זה לא יקרה, גם אם הממשלה החליטה מפעל יישאר לנצח במפרץ חיפה וכמובן הייתה פה טעות במדיניות

שבסוף לצערי יש חשש שהעובדים ישלמו את המחיר". עוד אמר השר אלקין: "אם הדברים יחזרו למסלול השפוי יותר, שאנחנו הצענו בהחלטה שלנו, קרי זמן היערכות עד לראשון ביוני, אני מקווה שיצליחו למצוא את הנתב שיאפשר למפעל להמשיך לעבוד. "כרגע אם זה ילך במסלול המשפטי יש חשש כבד לפיטורי העובדים ולא פחות חשוב מזה, יש חשש כבד למשבר של מחסור אמוניה במשק כי הרבה מאד צרכני אמוניה עוד לא הספיקו להיערך. אני חושב שהמשק היה זקוק לפחות לשלושה חודשים להיערך לזה. בתי חולים, בתי קירור, מפעלים שונים שמתמשים באמוניה לצורך הפחתה של זיהום אוויר, נתנו להם שבועות ספורים להיערך. אני חושב שזה לא מעשי ולפי מה שאנחנו רואים בהיערכות המשק אכן אין סיכוי שכל המשק יספיק להיערך עד לראשון באפריל". עם זאת, ככל הידוע צרכנית האמוניה השניה בגדלה במשק, חברת דשנים מקבוצת כיל, נערכת בימים אלה להבאת אמוניה מחו"ל באמצעות איזו-טנקים.